

„Извршена је анализа рукописа превода уџбеничког комплета - Хемија 8, уџбеник и радна свеска са збирком задатака за осми разред основне школе, на хрватском језику и писму, аутора мр Миомира Ранђеловића и мр Мирјане Марковић, издавача „БИГЗ школство“ д. о. о., Београд.

Констатује се да је горе наведени уџбенички комплет *Kemija 8 udžbenik i radna bilježnica sa zbirkom zadataka za osmi razred osnovne škole*, превод уџбеничког комплета истих аутора, издатог на српском језику и ћириличком писму, издавача „БИГЗ школство“, Београд, којег је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Београд одобрило за издавање и употребу Решењем број: 650-02-00449/2020-07.

Стручно мишљење о квалитету рукописа превода Уџбеника

Уџбеник обухвата осам тематских целина: Метали, оксиди и хидроксида; Неметали, оксиди и киселине; Соли; Органска једињења и њихова општа својства; Угљоводоници; Органска једињења са кисеоником; Биолошки важна органска једињења и Заштита животне средине и зелена хемија.

Анализиран је Стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Показатељ 1 – наставно средство поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири).

Издавачу се скреће пажња на следеће уочене грешке, које је потребно исправити:

- На 3. стр. у Уводној гледи на крају четвртог реда у тексту задња реч је погрешно растављена, правилно је: свије-ћа.
- На 9. стр. у осмом реду текста реч *ostaci* треба исправити у *ostatci*.
- На 10, 14. стр. и свим другим страницама на којима се појављује почетну реченицу рубрике Након ичења ове лекције моћи ћете: треба исправити у Након ичења ове лекције моћи ће:
- На 14. стр. треба скинути болд са речи *metal* и ставити италики.
- На 19. стр. у тексту испод слике реч *Obavezno* треба исправити у *Obvezno*.
- На 21. стр. у тексту испод слика реч *Obavezno* треба исправити у *Obvezno*.
- На 22. стр. у тексту испод слика реч *Obavezno* треба исправити у *Obvezno*.
- На 26. стр. у трећем пасусу трећу реченицу треба исправити у *Preradбом željezne rude dobiva se željezo*.

- На 32. стр. у трећем реду текста испод табеле реч prevadava треба исправити у prevladava.
- На 36. стр. у предзадњем пасусу у трећем реду почетак реченице Žbuka (malter) употребљава се за...треба исправити у Žbuka се употребљава за...
- На 37. стр. у рубрици Ukratko последњу реч у првој реченици (šmirgli) треба избрисати.
- На 38. стр. у тексту код појма Gašeno varno реч bijelenje треба исправити у bijeljenje.
- На 39. стр. из текста код појма Korund треба избрисати задњу реч (šmirgli).
- На 43. стр. у задњој реченици 17. задатка реч točnog треба исправити у točnoga.
- На 51. стр. у тексту испод друге слике задњу реч у реченици домаћинства треба исправити у кућанства.
- На 57. стр. у седмом реду другог пасуса реч s pomenute треба исправити у spomenute.
- На 60. стр. у последњој реченици реч obavezno треба исправити у obvezno.
- На 64. стр. у последњем реду текста реч prenos треба исправити у prijenos.
- На 68. стр. у Појмовнику објашњење првог појма треба исправити у:
ALOTROPIJA – pojavljivanje istoga kemijskog elementa u više oblika.
- На 69. стр. у 6. задатку прву реченицу треба исправити у:
Pored svake točne tvrdnje zaokruži slovo T, a pored netočne slovo N.
- На 75. стр. у другом пасусу реч nedostaci треба исправити у nedostatci.
- На 76. стр. у другом реду основног текста речи је ли треба исправити у је ли.
- На 83. стр. у другој реченици треба избрисати реч у загради (maltera).
- На 84. стр. у другој реченици реч ostaci треба исправити у ostatci.
- На 86. стр. у предзадњој реченици у тексту са сивом подлогом Šta opažаш? треба исправити у Što opažаш?
- На 86. стр. крај реченице испод слике и чашу s vodom треба исправити у и чашу vode.
- На 87. стр. у предзадњој реченици у тексту са сивом подлогом Šta opažаш? треба исправити у Što opažаш?
- На 103. стр. у шематском приказу података organski spojevi s sumporom треба исправити у organski spojevi sa sumporom.

- На 104. стр. у тексту испод трећег приказа формула треба исправити реч niz у lanac:
 - otvoreni nerazgranati lanac
 - otvoreni razgranati lanac
- На 104. страни у тексту на средини странице треба исправити следеће:
 - у другој реченици: **otvorene razgranate** (razgranane) i **nerazgranate** (nerazgranane) **nizove** у **otvorene razgranate i nerazgranate lance**.
 - у трећој реченици: **zatvorene nizove** у **zatvorene lance**
- На 107. стр. у рубрици Ukratko под другом тачком реч nizove треба исправити у lance.
- На 107. стр. у рубрици Ključne riječi реч niz треба исправити у lanac на четири места.
- На 108. стр. у Појмовнику реч niz треба исправити у lanac на десет места.
- На 109. стр. у 3. и 4. задатку реч niza треба исправити у lanca.
- На 114. стр. у тексту на маргини под другом тачком реч niza треба исправити у lanca.
- На 114. стр. у првом делу текста у четвртој реду реч nizove треба исправити у lance, а у шестом реду реч niza у lanca.
- На 114. стр. у другом делу текста речи niza, nizom, nizove, nizu треба исправити у lanca, lancem, lance, lancu.
- На 115. стр. у трећем реду текста реч niz треба исправити у lanac.
- На 116. стр. у рубрици Ukratko под другом тачком реч niza треба исправити у lanca.
- На 116. стр. у рубрици Pitanja i zadatci у другом питању реч niza треба исправити у lanca.
- На 117. стр. у дефиницији с обојеном подлогом реч у другој реченици nizovi треба исправити у lancі.
- На 123. стр. у првом пасусу у првом, трећем и четвртој реду реч niz треба исправити у lanac.
- На 123. стр. у првом пасусу у другом реду реч nizu треба исправити у lancu.
- На 123. стр. у трећем реду другог пасуса треба скинути болд са izomerija niza и исправити у izomerija lanca.
- На 123. стр. у четвртој реду другог пасуса реч niza треба исправити у lanca.
- На 123. стр. у трећем пасусу речи niz, nizove, nizovima, nizovi треба исправити у lanac, lance, lancima, lancі.

- На 123. стр. у четвртом пасусу у другом реду на два места реч niz треба исправити у lanac.
- На 123. стр. у Примеру 1. речи nizom, niza, nizu треба исправити у lancem, lanca, lancu.
- На 124. стр. у првом и другом реду првог пасуса реч niz треба исправити у lanac.
- На 124. стр. у петом реду првог пасуса реч nizu треба исправити у lancu.
- На 124. стр. у примеру 2. речи nizova, niz, niza, nizovima, nizovi треба исправити у lanaca, lanac, lanca, lancima, lanci.
- На 125. стр. у примеру 3. у првом и трећем реду реч nizova треба исправити у lanaca.
- На 125. стр. у примеру 3. у другом реду реч niz треба исправити у lanac.
- На 125. стр. у примеру 3. у трећем реду реч niza треба исправити у lanca.
- На 125. стр. у примеру 3. реч s e треба исправити у se.
- На 125. стр. у тексту са обојеном подлогом реч niz треба исправити у lanac на два места.
- На 126. стр. у тексту на маргини реч niza треба исправити у lanca.
- На 126. стр. у првом тексту са обојеном подлогом под другом тачком речи nizova, niza треба исправити у lanaca, lanca.
- На 126. стр. у првом тексту са обојеном подлогом под трећом тачком реч nizovima треба исправити у lancima.
- На 126. стр. у тексту испод првог текста са обојеном подлогом реч niza треба исправити у lanca на два места.
- На 126. стр. у последњем тексту са обојеном подлогом под првом тачком реч niz треба исправити у lanac на два места.
- На 127. стр. у тексту са обојеном подлогом под првом тачком реч nizove треба исправити у lance.
- На 127. стр. у тексту са обојеном подлогом под другом тачком реч nizova треба исправити у lanaca.
- На 127. стр. у рубрици Ukratko на више места речи niz, niza, nizova треба исправити у lanac, lanca, lanaca.
- На 127. стр. у рубрици Pitanja i zadatci у 2, 3. и 5. задатку реч niz треба исправити у lanac.

- На 127. стр. у рубрици Кључне гјјећи под првом и другом тачком реч низ треба исправити lanac, под последњом тачком izomerija položaja треба исправити у položajna izomerija.
- На 141. стр. у последњем реду првог пасуса реч stabilana треба исправити у stabilna.
- На 146. стр. код појма Ациклични угљиководісі реч nizove треба исправити у lance.
- На 146. стр. код појма Alkani реч niz треба исправити у lanac.
- На 146. стр. појам Воћни низ треба исправити у Воћни lanac.
- На 146. стр. код појма Воћни lanac реч niza треба исправити у lanca на два места.
- На 146. стр. код појма Сиклични угљиководісі реч nizove треба исправити у lance.
- На 147. стр. појам Izomerija položaja треба исправити у Položajna izomerija.
- На 147. стр. код појма Položajna izomerija реч niza треба исправити у lanca.
- На 147. стр. код појма Izomerija niza речи niza, nizova треба исправити у lanca, lanaca.
- На 147. стр. појам Osnovni niz треба исправити у Osnovni lanac.
- На 148. стр. код појма Strukturna izomerija треба исправити почетак објашњења у ројава u kojoj два или више spojeva...
- На 149. стр. у 1. питању део друге реченице ...čije se molekule sastoji... треба исправити у ...čija se molekula sastoji...
- На 149. стр. у последња два реда у првом задатку под а) и б) прве две речи ројава da треба исправити у ројава u kojoj.
- На 150. стр. у петом задатку крај друге реченице izomeriju položaja треба исправити у položajnu izomeriju.
- На 157. стр. у последњем реду текста izomerija položaja треба исправити у položajna izomerija.
- На 158. стр. на крају прве реченице triju ugljikova atoma треба исправити у triju ugljikovih atoma.
- На 159. стр. садржај у загради на крају другог реда треба пренети у следећи ред.
- На 172. стр. у последњем реду текста реч nizu треба исправити у lancu.
- На 173. стр. у прва два реда реч niz треба исправити у lanac.
- На 175. стр. у последњој реченици основног текста почетак реченице треба исправити у Ostena se kiselina upotrebljava...

- На 182. стр. прву реч у другој реченици Estar треба исправити у Ester.
- На 191. стр. претпоследњу реч у трећем реду последњег пасуса osiguravate треба исправити у osiguravaš.
- На 199. стр. треба уклонити болд са речи: trioze, tetroze, pentoze i hektoze.
- На 200. стр. треба ставити болд на реч škroba као у уџбенику на српском језику.
- На 211. стр. у рубрици Ukratko под трећом тачком реч Ostaci треба исправити у Ostatci.
- На 213. стр. у другом реду седмог пасуса реч neglaziranim треба исправити у neglaziranom.
- На 217. стр. код појма Jodni test треба исправити почетак објашњења у test kojim se pokazuje prisutnost...
- На 220. стр. у 8. задатку под d) реч ostaci треба исправити у ostatci.
- На 221. стр. у 11. задатку крај реченице između njima треба исправити у između njih.
- На 226. стр. почетак прве реченице другог пасуса Na satovima geografije... треба исправити у Na satima geografije...
- На 226. стр. у трећем пасусу под првом тачком треба избрисати заграду и реч у загради (deponijima).
- На 234. стр. на једном месту у другом пасусу и на три места у рубрици Nešto više реч ostaci треба исправити у ostatci.
- На 234. стр. у предзадњем реду текста реч nepostoje треба исправити у ne postoje.
- На 236. стр. у првој реченици текста писаног зеленим словима реч satovima треба исправити у satima.
- На 240. стр. у реченицама под тачком 6, 8, 9 и 11. реч satovima треба исправити у satima.
- На 246. стр. у 7. задатку под с) речи šmirgl papira треба исправити у brusnoga papira.
- На 252. стр. појмове Voćni niz, Izomerija položaja, Nerazgranati (linearan) niz треба исправити у Voćni lanac, Položajna izomerija, Nerazgranati (linearni) lanac.
- На 252. стр. појам Malter треба избрисати.
- На 253. стр. појмове Osnovni niz alkana, Razgranati niz, треба исправити у Osnovni lanac alkana, Razgranati lanac.
- На 253. стр. треба додати слово Ž и под тим словом појам Žbuka 36.

Показатељ 2 - Дужина и конструкција речи одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Реченична конструкција је правилна и јасна, усаглашена са узрастом ученика, што доприноси да градиво буде разумљиво.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Употребљен је научни стил, а у складу са градивом и стручна терминологија. Стил је прецизан, без фигуративности или неразумљивих елемената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4 (четири). Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане, што доприноси лакшем разумевању градива. Језик уџбеника је јасан, прецизан и доприноси олакшавању процеса учења.

На основу претходно изложеног, закључује се да је испуњен Стандард 4 - Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Стручно мишљење о квалитету рукописа превода другог наставног средства – Радна свеска са збирком задатака

Анализиран је Стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Показатељ 1 – наставно средство поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири).

Издавачу се скреће пажња на селедеће уочене грешке, које је потребно исправити:

- На 5. стр. у рубрици Provjeri koliko znaš, umiješ, razumiješ треба додати размак испред наводника ...reći „za nekoga...
- На 11. стр. у првој реченици текста почетак реченице Na satovima... треба исправити у Na satima...
- На 12. стр. на крају прве реченице треба избрисати реч у загради (legurama).
- На 16. стр. на дну странице почетак реченице треба исправити у Termometar sa živom ne treba se više koristiti...
- На 25. стр. задњу реч у опису рада треба исправити у temperaturu.
- На 30. стр. прву започету реченицу у првом задатку треба исправити у Korozija je...
- На 30. стр. у 6. задатку прву започету реченицу треба исправити у Slitine su...
- На 39. стр. у задатку 3 задњу реч у првој реченици grafikon треба исправити у graf.
- На 78. стр. у почетном тексту задатка крај последње реченице pomoć od nastavnika треба исправити у pomoć nastavnika.

- На 85. стр. предзадњу реченицу текста треба исправити у *Stavi ih istodobno na istu ploču štednjaka i uključi je.*
- На 100. стр. у опису рада на крају странице у првој реченици реч *porijekla* треба исправити у *podrijetla*.
- На 111. стр. у шестом реду текста уоквиреног плавом линијом реч *nameštaja* треба исправити у *namještaja*.
- На 114. стр. у четвртном реду 9. задатка реч *opredjele* треба исправити у *opredijele*.
- На 121. стр. задњу реченицу у загради у 9. задатку треба исправити у: (*Uzeti u obzir da je izgaranje potpuno.*)
- На 122. стр. прву реч у 4. задатку *Koča* треба исправити у *Kosta*.
- На 124. стр. у опису рада у шестом реду текста део реченице *...pri sobnoj temperaturi...* треба исправити у *...na sobnoj temperaturi...*
- На 124. стр. у опису рада у седмом реду текста реч *ražnju* треба исправити у *pozornost*.
- На 126. стр. реченицу изнад табеле треба исправити у *Rezultate prikaži u tablici*.
- На 148. стр. у другој реченици у 4. задатку *...potraži pomoć od nastavnika...* треба исправити у *...potraži pomoć nastavnika...*
- На 164. стр. под тачком 7. крај реченице *na satovima kemije* треба исправити у *na satima kemije*.
- На 169. стр. трећу реченицу треба исправити у *Ako je potrebno, potraži pomoć nastavnika biologije ili geografije*.
- На 176. стр. последњу реч у другом реду текста *rakovane* треба исправити у *rakirane*.
- На 176. стр. у 1. задатку треба дописати запету између речи: *...otpada, nego...*
- На 185. стр. у последњој реченици 7. задатка у шестом реду на страници реч *smo* треба исправити у *samo*.
- На 185. стр. у 8. задатку на два места реч *nizovima* треба исправити у *lancima*.

Показатељ 2 - Дужина и конструкција речи одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Реченична конструкција је правилна и јасна, усаглашена са узрастом ученика, што доприноси да градиво буде разумљиво.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Употребљен је научни стил, а у складу са градивом и стручна терминологија. Стил је прецизан, без фигуративности или неразумљивих елемената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Страни изрази су употребљени искључиво због

специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4 (четири). Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане, што доприноси лакшем разумевању градива. Језик уџбеника је јасан, прецизан и доприноси олакшавању процеса учења.

На основу претходно изложеног, закључује се да је испуњен Стандард 4 - Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.